

Andai Ernőné Első Férjével És Apósával

Ez én vagyok az első férjemmel, Tibor Györggyel és az apjával. 1943-ban vagy 1944-ben csináltattuk ezt a képet. Azért kellett, hogy ezzel bizonyítsuk, hogy együtt lakunk. Ez valami papírhoz kellett, de hogy pontosan mihez, arra már nem emlékszem. Az első férjemmel a Zeneakadémián ismerkedtem meg, amikor odajártam. Ő akkor már végzett, hegedűs volt. 1943-ban házasodtunk össze titokban, mert nem helyeselték volna a szüleim, mert nem volt egzisztenciája, munkaszolgálatos volt. Meg az ő apja sem, mert ő azt akarta, hogy a fiából világhírű hegedűszólista legyen, és egy korai nősülés lerántja őt rögtön a hétköznapiakba. De kiderült, és akkor kivettünk egy albérleti szobát. Én latinórákat adtam, nagyon jól kerestem, volt vagy húsz tanuló, a férjem pedig az akkori székesfővárosi zenekarban hegedült. Nem lehetett a zenekar rendes tagja mint zsidó, csak napidíjas volt, de nagyon jól megvolt. Majdnem minden nap el volt foglalva. 1944-ben, amikor a zsidókat összeköltöztették csillagos házakba, a Rózsa utca 48. lett zsidó ház (a szüleim a Rózsa utca 50-ben laktak). Át kellett menni egy szörnyűséges udvari lakásba, és onnan nekem ki kellett menni a KISOK-pályára, és onnan a téglagyárba. Oda kijött Wallenberg, és nekünk volt svéd menlevelünk, úgyhogy kijöhettünk. Mi alapítottuk meg a svéd védett házakat a Szent István parkban 1944 novemberében. Hazarohantam a szüleimért, hogy ők is jöjjenek oda. A férjemet sikerült még 1944. november vagy decemberben kihozni a munkaszolgálatból. Borzasztó állapotban volt, és azt mondtam, most pedig lefekszel, és ha leszakad a plafon, akkor sem mozdulsz onnan, mert súlyos beteg vagy. Az anyámékat elcsábította egy rokon a szomszéd utcába, hogy az a védett ház jobb lesz. A férjem meg én ott maradtunk végig a Szent István parkban. Jöttek persze nyilasok a házba, de nekünk saját nyilasunk volt, és ő megvédett. A házparancsnok egy nagyon ravasz idős ember volt, azt mondta, hogy neki van egy ismerőse, egy borbély, aki belépett a nyilas pártba. Ha mindenki minden nap ad húsz pengőt (hatszázán voltunk), és ezt összeadjuk, akkor ő ideköltözik, és nem engedi, hogy elvigyenek minket. Meg is történt. Odaköltözött. Minden este össze lett szedve a húsz pengő, és megkapta,

amit azonmód el is ivott óriási dalolások közepette. Másnap reggel mindig alig bírtunk életet verni bele, hogy kiálljon és elküldje a többi nyilast. Aztán amikor bejöttek az oroszok, a szemközti házmesterné azt mondta, hogy itt van egy nyilas. Mire mi körülvettük a nyilast, és azt mondtuk, ez egy álnyilas, ennek köszönhetjük az életünket, ehhez mi nem engedünk senkit hozzáférni. Megmaradt a nyilas.